

**LMA MĀKSLAS VĒSTURES UN TEORIJAS katedras piedāvātie
C daļas - IZVĒLES KURSI 2025./2026. studiju gada 2. semestrī**

20.gs. Latvijas arhitektūras vēsture (R.Pētersons)

Pirmdienas, 12.25 - 13.55, 19. telpa

Kursa mērķis

Iepazīt Latvijas būvmākslas objektu projektēšanu un celtniecību no 20.gadsimta sākuma (jūgendstila periods) līdz 21.gadsimta sākumam. Kursa apjomā uzsvars tiek likts uz arhitektūras stilistiskajiem virzieniem, redzamākajiem autoriem un to darbību. Līdztekus tam tiek apskatīta pilsētībūvnieciskā situācija – pilsētplānošanas jautājumi un būvnoteikumu prasības. Kursa ierobežotais laiks ļauj koncentrēties galvenokārt uz Rīgas pilsētas telpisko struktūru un arhitektūru.

Studenti iegūst zināšanas, kuras veido vienotu priekšstatu par būvmākslas un kultūrvides attīstības procesiem Latvijā. Ir iegūtas prasmes orientēties 20.gadsimta arhitektūras stilistiskajos virzienos un demonstrēt savu kompetenci, uzstājoties semināros un rakstot pārbaudes darbus.

Saziņai ar **pasniedzēju**: petersons.richards@gmail.com

Arheoloģijas teorija (V.Bērziņš)

Pirmdienas, 10.35 - 12.05, 19.telpa

Kursa mērķis

Studiju kursa mērķis ir iepazīstināt ar arheoloģijas zinātni un galvenajām izpētes metodēm. Kursa ietvaros, balstoties uz Latvijas arheoloģisko materiālu, tiks sniegts detalizēts priekšstats par arheoloģijas attīstību un par dažādu arheoloģijas problēmu pētniecību, kā arī par arheoloģiskajiem pieminekļiem un to hronoloģiju, materiālās kultūras raksturu, īpatnībām un atšķirībām dažādos arheoloģiskajos laikmetos. Studenti iegūst zināšanas par arheoloģiskajiem avotiem kā specifisku avotu grupu un tās nozīmi senākās vēstures rekonstrukcijās; zināšanas par Latvijas arheoloģisko materiālu Eiropas arheoloģijas kontekstā; pilnveido spējas patstāvīgi analizēt daudzveidīgu informāciju – to kritiski izvērtēt, rast likumsakarības, sistematizēt un izdarīt secinājumus.

Saziņai ar **pasniedzēju**: valdis-b@latnet.lv

Lietišķās mākslas un dizaina vēstures pamati (I.Sirica)

Otrdienas, 10.35 - 12.05 K2

Kursa mērķis

Veidot izpratni par 19. / 20. gs. mijas, 20. un 21. gadsimta lietišķās mākslas un dizaina vēstures paradigmu maiņu. Ieskats nozīmīgākajos mākslas virzienos, mākslinieku, dizaineru, arhitektu un teorētiķu veikumā lietišķajā mākslā un dizainā. Analizētas teorētiķu publikācijas. Hronoloģiskā pārskatā izcelti hrestomātiskākie lietišķās mākslas un dizaina piemēri.

Saziņai ar **pasniedzēju**: inese.sirica@lma.lv

Laikmetīgās mākslas vēsture kopš 1945 (H.Demakova)

Otrdienas, 12.25 - 13.55 2. auditorija Kronvalda bulv.4

Kursa mērķis

Ir iegūta izpratne un zināšanas par laikmetīgo mākslu, tās attīstību un problemātiku. Kursā tiek sniegtas akadēmiskas zināšanas par personībām un kontekstuālām parādībām laikmetīgajā mākslā pēc 1945. gada, ieskaitot politisko fonu. Kursa mērķis ir studentu spēja atpazīt un analizēt mākslas darbus saistībā ar attiecīgajām mākslas kopainām un starptautiskajām parādībām, kā arī apgūt attiecīgo terminoloģiju un iepazīties ar nozīmīgākajiem teorētiskajiem pētījumiem par attiecīgajiem mākslas virzieniem. Studenti, noslēdzot kursu, pārzin nozīmīgākos laikmetīgās mākslas vēstures virzienus, personības, teorijas, spēj orientēties mākslas darbu tapšanas kontekstos.

Saziņai ar **pasniedzēju**: helena.demakova@gmail.com

Latīņamerikas māksla un literatūra no pirmskolumba laikmeta līdz mūsdienām (H.Demakova)

Pirmdienas, 12.25 - 13.55 16.telpā

Kursa mērķis

Pirmkārt un galvenokārt studenti gūst baudu no fascinējošiem stāstiem, ienirstot maģiskā reālisma pasaulē. Studentiem nāk apskaidrība, ka lielās, senās kultūras ir bijušas ne tikai Romā un Atēnās, bet arī Tenočtitlanā un Tikalā.

Studenti apgūst citas kultūras paradigmu, iegūstot plašu ieskatu uz citu postkoloniālu situāciju, tās mākslu un literatūru. Studenti iepazīst 30. gadu izcilo mākslas vidi Meksikā un tās galvenos protagonistus. Studenti iepazīst Latīņamerikas 20. gadsimta literatūras fenomenu, kuru apzīmē ar *boom Latinoamericano*.

Studenti iepazīst politiskā aktīvisma, popkultūras un augstās kultūras šķautnes, kas izriet no Kubas situācijas. Studenti iepazīstas ar laikmetīgās mākslas meistarību, kuri strādājuši 20. gadsimta otrās puses diktatūru apstākļos, kā arī 21. gadsimta aktuālās tendences un personības vizuālajā mākslā.

Studenti iepazīst olmeku, maiju, inku un acteku vizuālās kultūras stilistiku un zina to rašanās kontekstu. Studenti pārzin Latīņamerikas kultūru galvenās ēras. Studenti apguvuši konkrētus piemērus, kā brīvības cīņas atspoguļotas mākslas darbos un literatūrā. Tāpat viņi pārzin redzamāko 20. un 21. gadsimta mākslinieku un rakstnieku daiļrades.

Saziņai ar pasniedzēju: helena.demakova@gmail.com

Kultūras pieminekļu aizsardzība (R.Pētersons)

Otrdienas, 8:45 - 10:15, 14. telpa

Kursa mērķis

Gūt zināšanas par materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma pamatkategorijām, likumdošanas specifiskajiem aspektiem, pieminekļu aizsardzības vēsturi Latvijā un pasaulē; kultūras mantojuma aizsardzības aktualitātēm; spilgtākajiem piemēriem pieminekļu konservācijā un restaurācijā. Īpašs uzsvars ir uz UNESCO 1972. gada pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzības Konvenciju (Latvijā spēkā kopš 1997).

Kursā iegūtās zināšanas ir praktiski pielietojamas kultūras mantojuma, galvenokārt mākslas darbu apzināšanā un prasībām to aizsardzības nodrošināšanā. Kompetences tiek apliecinātas, izstrādājot patstāvīgu darbu un to prezentējot seminārā; atbildot uz testa jautājumiem.

Saziņai ar pasniedzēju: petersons.richards@gmail.com

Filozofijas vēsture (M.Valdmane)

Pirmdienas, 16:25 - 17:55, 19. telpa

Kursa mērķis

Kurss sniedz vispārīgas zināšanas par 19. un 20. gadsimta filozofijas vēsturi, veidojot priekšstatu par Rietumu filozofiskajām idejām, to rašanās kontekstu un rosinot filozofisku refleksiju par kursā aplūkotajām tēmām.

Kursa mērķis: apgūt Rietumu filozofiskās domas vēsturi, pievērsties galvenajām attīstības līnijām, virzieniem, idejām un domātājiem no vācu ideālisma filozofijas līdz 20. gadsimta beigām.

Studenti iegūst: 1. Zināšanas: studentam ir vispārīgas zināšanas par Rietumu filozofijas vēstures attīstību, galvenajiem virzieniem, idejām, domātājiem un viņu darbiem no vācu ideālisma filozofijas līdz 20. gadsimta beigām; 2. Prasmes: 1) students prot veikt filozofisku refleksiju un piedalīties fokusētā diskusijā par filozofisku tekstu; 2) students prot izmantot, analizēt un interpretēt avotus. 3. Kompetence: 1) students izmanto iegūtās zināšanas savas pozīcijas formulēšanā, argumentē un pamato to; 2) students veic patstāvīgu pētījumu, izmantojot iegūtās zināšanas un prasmes.

Saziņai ar pasniedzēju: marta.valdmane@gmail.com

Ievads Austrumu mākslā un arhitektūrā (E.Taivāne)

Otrdienas, 14.35 - 16.05 16. telpa

Kursa mērķis

Lekciju kurss iepazīstina ar Ķīnas, Japānas un islāma mākslas un arhitektūras svarīgākajiem attīstības posmiem un tendencēm. Īpaša uzmanība ir pievērsta minēto reģionu iedzīvotāju pasaules skatījumam un reliģijai ar nolūku sniegt padziļinātu izpratni par Austrumu mākslas un arhitektūras reliģiski-filozofisko zemtekstu. Studenti ir aicināti ne tikai iepazīties ar primāro (Ķīna, Arābijas pussala), bet arī ar atvasināto kultūru mākslas un arhitektūras īpatnībām. Kursa uzdevumi: iepazīstināt ar Dienvidāzijas un Austrumāzijas mākslas un arhitektūras attīstības posmiem un tendencēm sākot ar neolīta periodu līdz pat mūsdienām; īpašu uzmanību pievērst pieminēto reģionu iedzīvotāju pasaules skatījumam un sniegt padziļinātu izpratni par tā vizuālo un auditīvo manifestāciju; sekmēt studentu prasmi atpazīt un izvērtēt Austrumu mākslas objektus.

Saziņai ar pasniedzēju: elizabetetaivane@hotmail.com

Reliģiju vēsture (K.Petrauska)

Pirmdienas, 10:35 - 12:05 16. telpa

Kursa mērķis

Veicināt studentu izpratni par dažādu pasaules reliģiju izcelsmi, attīstību un specifiku. Kursa uzdevumi:
- iepazīstināt ar dažādu pasaules reliģiju vēstures attīstības posmiem, sākot no 4.gt. p.m.ē. līdz viduslaikiem;
- īpašu uzmanību pievērst kursā aplūkoto reģionu iedzīvotāju pasaules skatījumam un sniegt padziļinātu izpratni par reliģisko izpausmju manifestāciju; sekmēt studentu prasmi atpazīt un izvērtēt dažādu reliģisko kultu objektus un tekstus.

Saziņai ar pasniedzēju: krista.petrauska@lma.lv

Ikonogrāfija (A.Ancāne)

Otrdienas, 16.25 - 17.55, 14. telpa

Kursa mērķis

Iepazīstināt studentus ar ikonogrāfijas teorētiskajiem un praktiskajiem pamatprincipiem, kas nepieciešami nodarbojoties ar vēsturisko tēmu un sižetu atributēšanu. Demonstrēt nozares iespējas un pielietojumu mākslas zinātnieku teorētiskajā un praktiskajā darbā. Iegūt sākotnējās patstāvīgā darba iemaņas nozares literatūras un palīgmateriālu meklējumos. Pilnveidot profesionālo terminoloģiju un prasmes, pielietot tās analizējot dažādu laikmetu mākslas darbus.

Saziņai ar pasniedzēju: anna.ancane@lma.lv

Latvijas etnogrāfiskā kultūra (I.Sirica)

Otrdienas, 12.25 - 13.55, 19. telpa

Kursa mērķis

Veidot izpratni par Latvijas etnogrāfiskā mantojuma nozīmi Latvijas (mākslas) identitātē, profesionālajā un tautas mākslā. Sistematizēt zināšanas par etnogrāfiskās kultūras dažādību Eiropas kontekstā un nozīmi katras tautas pašdefinēšanā. Novērtēt latviešu Dziesmu svētku kultūru un ar to saistīto latviešu tradicionālo amatniecību (lietišķo mākslu) un ornamentu. Izprast etnogrāfiskās kultūras tipoloģiju un reģionālās atšķirības, veikt salīdzinājumu ar citu tautu etnogrāfisko mantojumu – līdzībām un atšķirībām. Kursa noslēgumā iegūtas kompetences saskatīt etnogrāfiskās kultūras ietekmes Latvijas profesionālajā mākslā, lietišķajā mākslā, arhitektūrā un dizainā.

Saziņai ar pasniedzēju: inese.sirica@lma.lv

Stilu teorija (O.Spārītis)

Otrdienas, 8:45 -10:15, 19.telpa

Kursa mērķis

Kurss sniedz ieskatu Eiropas vadošo zemju kultūras un mākslas periodizācijas jautājumos, īpaši akcentējot formāli stilistisko pazīmju atšķirības kā noteicošās sistematizētu priekšstatu struktūras izveidei. Kursa hronoloģiskās robežas aptver antīkās Grieķijas un Romas arhitektūras un mākslas artefaktu stilistisko raksturojumu un klasifikāciju hronoloģiskos periodizācijas posmos līdz modernisma un postmodernisma strāvotumam t.i. - 20 gs. beigām. Kursā paredzēts iepazīstināt studentus ar estētiskajiem, filozofiskajiem un teorētiskajiem priekšnoteikumiem, galvenajiem teorētiskajiem avotiem katra stilu periodizācijas posma formāli stilistisko izpausmju definēšanai.

Saziņai ar pasniedzēju: osparitis@gmail.com

Austrumeiropas māksla 19.-20.gs. (A.Dzalbe)

Pirmdienas, 16.25 - 17.55, 16.telpa

Kursa mērķis

Dot pamatzināšanas Igaunijas, Lietuvas u.c. tuvo reģionu mākslas vēsturē no 19.gs. beigām līdz mūsdienām, uzsverot ne tikai reģionālo un vēsturisko, bet arī māksliniecisko interešu kopību ar Latviju. Uzsvērti kontakti ar Rietumeiropu vēsturisko stilu un mākslas virzienu attīstībā. Sniegts ieskats Krievijas un Padomju Savienībā inkorporēto zemju mākslā 20.gs.

Studenti gūst priekšstatu par kaimiņu zemju mākslas vēsturi un jaunākajām parādībām, spēj salīdzināt Latvijas mākslas norises ar situācijām citās tuvējās (bij. sociālisma bloka) valstīs. Studenti prot izmantot zināšanas, atrodot nepieciešamos avotus un interpretējošo literatūru savai specializācijai būtisku jautājumu padziļinātai izpētei un spēj laikmetīgi analizēt 20. gs. Austrumeiropas kolonizācijas un ideoloģizācijas procesu skarto mākslas vēsturi.

Saziņai ar pasniedzēju: aiga.dzalbe@lma.lv

Komunikācijas teorija un prakse (A. Dzalbe)

Otrdienas, 12.25 - 13.55, 14. telpa

Kursa mērķis

Kurss sniedz ieskatu komunikācijas zinātnē – mediju komunikācijas vēsturē, komunikācijas teorijās un praktiskās darbības formās. Studenti tiek virzīti attīstīt un izkopt prasmes, kas nepieciešamas domāšanai un rakstīšanai par vizuālo mākslu. Viņu uzdevums ir kritiski analizēt esošos un radīt savus kvalitatīvus tekstus, līdzdarbojoties mākslas dzīvē – izstāžu u.c. pasākumu veidošanā, to vērtējumā vai arī specifisku interešu loka noteiktā mākslas vēstures parādību interpretējošā analīzē.

Studenti attīsta un izkopt prasmes, kas nepieciešamas domāšanai par vizuālo mākslu, tās kritiskai analīzei un interpretācijām tekstos. Sekojot mākslas kritikas aktualitātēm Latvijā un pasaulē, studenti gūst priekšstatu par kritikas nozīmi. Balstoties veiksmīgu vai nepilnīgu paraugu analīzēs, kā arī patstāvīgos vingrinājumos, kas savstarpēji regulāri apspriesti kursa vidē, studenti gūst kompetenci formulēt un argumentēt savas idejas sev un sabiedrībai vēlamā (profesionālā un saprotamā) formā.

Saziņai ar pasniedzēju: aiga.dzalbe@lma.lv